

UVic, amb una gran quantitat de col·laboradors, l'obra de referència per la seva qualitat d'aquesta àrea d'estudi. Gràcies a aquest volum, de consulta obligada, les lletres catalanes no han restat subsumides en el que se sol anomenar «la història de la traducció en Espanya».

Finalment, convé recordar que la seva tasca li ha meregut diversos guardons: el Premi de Recerca Humanística (2000), de la Fundació Enciclopèdia Catalana, pel projecte *Diccionari de traductors*; el Premi Rafel Cornellà de retrat literari (2009), dels Premis Recull de Blanes, per *Ramon Folch i Camarasa: Retrat del perfecte escriptor no gens mediocre*; el Premi de la Crítica Serra d'Or (2012), en la modalitat de Recerca (Humanitats), pel *Diccionari de la traducció catalana* i, per a gran goig dels que la presentem, el Premi Mercè Rodoreda 2019, concedit fa poques setmanes, pel seu treball sobre l'escriptura osonenca Dolors Orrriols, redescoberta en els darrers anys.

Per la seva brillant dedicació a la recerca de temàtica literària catalana i el seu compromís inqüestionable amb el país i la seva cultura, els membres de l'àrea d'història de la literatura de la Secció Històrico-Arqueològica proposem la seva candidatura a membre de l'IEC.

*Text llegit pel senyor Ramon Pinyol i Torrents en el Ple del dia 13 de juny de 2019.
(La senyora Montserrat Bacardí i Tomàs va ser elegida membre numerària de la Secció Històrico-Arqueològica en el Ple del dia 19 de setembre de 2019.)*

Marià Carbonell i Buades

Marià Carbonell i Buades va néixer a Palma el 9 de juliol de 1955, es va llicenciar en història de l'art el 1983 per la Universitat de Barcelona amb la tesi de llicenciatura *L'Escola del Camp de Tarragona en l'arquitectura del segle XVI a Catalunya*, publicada com a llibre per la Diputació de Tarragona el 1986 i

guardonada amb el Premi Vèrtex. Es va doctorar a la mateixa universitat el 1989, amb la tesi *L'arquitectura classicista a Catalunya (1540-1659)*, sota la direcció d'Ignasi de Solà-Morales. L'octubre del 1984 es va incorporar al Departament d'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona, on ha exercit la docència i la recerca; primer com a professor ajudant, com a encarregat de curs ja el 1985, professor titular el 1990 i catedràtic el 2011. Ha estat vocal de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Barcelona (Servei de Patrimoni Arquitectònic) de la Generalitat de Catalunya (1997-2008). Ha estat membre de la comissió de seguiment d'obres de la catedral de Mallorca (2000) i actualment, des del 2005, forma part del Comitè Científic de l'Institut Internacional d'Estudis Borgians (València). Entre el 2010 i el 2012 va ser investigador principal en un projecte de la primera convocatòria RecerCaixa titulat «Art en perill. Cens i memòria de la destrucció», que pretenia documentar les obres d'art de l'època moderna a Catalunya perdudes al llarg dels segles XIX i XX. Així mateix, el doctor Carbonell forma part del projecte internacional PICTOR, que s'ocupa d'estudiar la condició social dels pintors de l'època renaixentista al sud d'Europa. Ha fet diverses estades de recerca a Venècia i a Roma i ha tingut set contractes de transferència de coneixements amb les administracions públiques. Ha comissariat quatre exposicions i ha participat en nombroses trobades científiques nacionals i internacionals. És membre del consell de redacció i del comitè assessor de diverses revistes especialitzades.

El camp de recerca del doctor Carbonell abasta l'arquitectura i l'art d'època moderna a Catalunya i a Mallorca, amb aportacions puntuals d'època contemporània a les col·leccions d'art institucionals i privades mallorquines. Es va formar sota el mestratge de l'enyorat membre de l'IEC Joaquim Garriga, de qui va ser el primer deixeble. Per això ja va figurar com a col·laborador —centrat en les arts decoratives— en el notable treball de Garriga sobre el segle XVI de la *Història de l'art català* (Edicions 62, 1984). L'arquitectura renaixentista classicista a Catalunya ha estat l'objecte de les seves primeres recerques, tant de la tesi de llicenciatura com de la doctoral. Una recerca i una mirada àmplia que mai ha defugit les connexions internacionals, com demostra la també primerenca investigació (1992) sobre el mecenatge artístic del valencià Roderic de Borja (1431-1503), que fou papa amb el nom d'Alexandre VI, un tema que també ha anat reprenent i que justifica la seva dedicació actual com a membre del Comitè Científic de l'Institut Internacional d'Estudis Borgians, amb seu a València.

Ha rescatat la personalitat de diversos pintors mallorquins d'època barroca, com ara Guillem Mesquida (1675-1747), a qui ha dedicat dos articles renovadors (1993 i 1998) i una exposició amb catàleg el 1999; Miquel Bestard (1592-1633), amb un article el 1996 i una exposició i catàleg el 2007, i, finalment, Miquel Cantallops (1678-1755), actiu a

Mallorca i a Roma, amb un article el 1999 i una exposició el 2005. També l'escultura barroca i la retaulística mallorquina han estat objecte de la seva recerca, ja sigui en aportacions a diverses obres col·lectives, com ara en el volum *La Seu de Mallorca* (1995), o en llibres d'homenatge, però sobretot de manera monogràfica en el llibre *Art de cisell i de relleu. Escultura mallorquina del segle XVII*, publicat el 2002.

Per entendre les singularitats de l'art a Mallorca, Carbonell ha estat molt atent a la condició de l'illa com a lloc obert als intercanvis artístics constants amb la Península, amb Itàlia i amb altres illes del Mediterrani, d'aquí el seu interès per l'estudi dels viatges dels artistes autòctons, però també de l'arribada a Mallorca d'obres de mestres d'altres indrets i, per tant, de la importància del mecenatge i del fenomen col·leccionista. En aquest sentit, cal esmentar el seu article dins un volum sobre l'orde de Malta a Mallorca, publicat l'any 2000, o sobre els Ribera que va posseir Antoni Gual, secretari del duc de Medina de las Torres en l'etapa del seu virregnat de Nàpols, publicat el 2009, i, finalment, el llibre cabdal sobre la rica col·lecció d'art clàssic i la pinacoteca del cardenal Antoni Despuig i Dameto (1745-1813), *El cardenal Despuig: colleccionisme, Grand Tour i cultura il·lustrada* (2013).

El treball i l'expertesa del doctor Carbonell han estat reconeguts també fora de l'àmbit estrictament acadèmic, d'aquí els encàrrecs institucionals que ha rebut, com ara l'estudi i catalogació del fons patrimonial d'art del Consell de Mallorca, fet primer com a conjunt el 2001; sobre el seu edifici històric, el 2011, i de nou, de forma més detallada, sobre el fons de pintura, el 2012, així com l'encàrrec de la catalogació del fons de pintura i dibuix del Parlament de les Illes Balears, el 2015. L'Ajuntament de Barcelona també li va encarregar l'estudi científic —amb la col·laboració de Rafael Cornudella— del fons artístic del monestir de Pedralbes, que va donar lloc a un muntatge expositiu i museogràfic, «Pedralbes. Els tresors del monestir» (2005). Però, sobretot, cal destacar que ha estat la Generalitat mateix la que li ha encarregat diversos llibres institucionals relacionats amb el Palau de la Generalitat, obra cabdal de la nostra arquitectura renaixentista. Aquesta dedicació, ja encetada de manera genèrica a la tesi de llicenciatura, va continuar amb un article de 2002 que precisa el trasllat de la capella de Sant Jordi a mitjan segle XVI, pren forma amb diverses aportacions en publicacions oficials els anys 2003, 2004 i 2005, i, finalment, culmina amb un estudi completíssim: *El Palau de la Generalitat de Catalunya. Art i arquitectura* (Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Barcelona, 2015, 2 v.), dirigit per ell, amb la participació de diversos especialistes, en què s'analitza de forma exhaustiva tota la complexitat del monument i se n'estudia el ric patrimoni artístic.

El doctor Carbonell és l'estudiós més reconegut del patrimoni artístic català i mallorquí d'època moderna i, gràcies al seu doble arrelament residencial a Barcelona i a

Palma i a la seva recerca oberta i fluida en aquests dos àmbits, la seva incorporació a l'IEC enfortirà sens dubte la presència de l'Institut a les Balears i enriquirà la capacitat investigadora de la nostra secció.

Text llegit pel senyor Bonaventura Bassegoda i Hugas en el Ple del dia 13 de juny de 2019. (El senyor Marià Carbonell i Buades va ser elegit membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica en el Ple del dia 19 de setembre de 2019.)

Miquel Molist Montaña

Miquel Molist Montaña, nascut a Manlleu (Barcelona) el 1956, és catedràtic de prehistòria a la Universitat Autònoma de Barcelona, on imparteix classes des de l'any 1988. Es va formar acadèmicament a la Universitat de Barcelona (llicenciatura en geografia i història, 1981) i a la Universitat de Lió-2 / Maison de l'Orient et de la Méditerranée (doctorat en prehistòria oriental, 1986). En el període de 2000 a 2004, va ser director del Museu Nacional d'Arqueologia de Catalunya (MAC) i, més recentment, entre el 2011 i el 2015, ha estat investigador ICREA-Acadèmia.

Del període de la seva formació, cal destacar tres entorns d'interacció i influència. En primer lloc, el seus estudis universitaris a la Universitat de Barcelona, en els anys que el professor Joan Maluquer de Motes, Miquel Tarradell i Pere de Palol imprimien un mestratge significatiu entre els estudiants. En segon lloc, el contacte i la influència amb els nous aires de l'arqueologia catalana de finals dels anys 1970, amb una renovació generacional que es va materialitzar en nous projectes animats per investigadors joves. Cal destacar, també, les vivències de la creació del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, com a període molt enriquidor, i la influència del Servei d'Arqueologia de la Diputació de Girona. Finalment, i en tercer lloc, la seva relació formativa i de col·laboració científica amb l'escola francesa d'André Leroi-Gourhan i, sobretot, del professor Jacques Cauvin i el seu